

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Η ΥΦΗ ΣΤΗ ΤΕΧΝΗ

Η λέξη texture προέρχεται από τον λατινικό όρο texture , ο οποίος με τη σειρά του σχηματίζεται από textus , που σημαίνει «**ύφασμα**» και το επίθημα -ura , που σημαίνει «**αποτέλεσμα**», «**δραστηριότητα**». Επομένως, σύμφωνα με την ετυμολογία της, η υφή είναι η διάταξη ή η οργάνωση των νημάτων που αποτελούν ένα ύφασμα ή ύφασμα.

Ωστόσο, η έννοια της υφής ξεπερνά τα υφάσματα. Μπορεί να εφαρμοστεί σε διαφορετικά υλικά. Ακόμη, δεν αφορά μόνο την εξωτερική του εμφάνιση. **Υφή ονομάζεται και η επεξεργασία που γίνεται σε μια εξωτερική επιφάνεια με ένα ή περισσότερα υλικά.**

Επομένως, η υφή μπορεί να οριστεί ως **μια απτική ή οπτική ποιότητα ή χαρακτηριστικό** που παρουσιάζει ένα αντικείμενο στην επιφάνειά του .

Οι καλλιτέχνες που προτιμούν να χρησιμοποιούν την υφή ως στοιχείο στη δουλειά τους επιλέγουν γενικά ανάμεσα σε δύο μεθόδους ή ενσωματώνουν και τις δύο. Αυτά περιλαμβάνουν:

Οπτική υφή: Αυτός ο τύπος υφής είναι πιο παραδοσιακός και χαρακτηρίζεται από μίμηση υφών σε οπτικό επίπεδο. Σε αυτή την περίπτωση το έργο αντιπροσωπεύει μία ή περισσότερες υφές που μπορούν να γίνουν αντιληπτές οπτικά. Πρόκειται για εφέ ή ψευδαισθήσεις που δημιουργούνται με διαφορετικές τεχνικές. Μπορούν να είναι εμπριμέ, γεωμετρικά, γυαλιστερά, αδιαφανή, διάφανα, ιριδίζοντα ή μεταλλικά μοτίβα ή σχέδια, μεταξύ άλλων.

Η απτική υφή: Μια άλλη μέθοδος είναι αυτή που χρησιμοποιεί την απτική υφή, η οποία γίνεται εύκολα αισθητή με την αφή. Για να το κάνετε αυτό, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε αμέτρητα υλικά διαφορετικής συνοχής και εργαλεία, όπως σπάτουλες και πλέγματα ή την ενσωμάτωση υφασμάτων και άλλων υφασμάτων. **Το αποτέλεσμα επιτρέπει τη λήψη μιας υφής με τραχιά, τραχιά, απαλή, λεία, κυματιστή, σπογγώδης, σκληρή, μαλακή και άλλα χαρακτηριστικά.**

Οι απτικές υφές μπορούν να χωριστούν, με τη σειρά τους, σε:

Φυσικές υφές, που είναι χαρακτηριστικές για στοιχεία που βρίσκονται στη φύση, όπως η επιφάνεια ενός φύλλου ή ο φλοιός ενός δέντρου, η γούνα ενός κουνελιού, η τραχύτητα μιας πέτρας ή η απαλότητα του βαμβακιού.

Τεχνητές υφές, οι οποίες παρουσιάζονται από τις επιφάνειες των υλικών που δημιουργεί ο άνθρωπος, όπως η τραχιά επιφάνεια ενός τοίχου καλυμμένου με τσιμέντο, ένα λείο πλακίδιο ή ένα χαρτί.

Στην τέχνη , η υφή και άλλα
χαρακτηριστικά που
αντιλαμβανόμαστε με τις
αισθήσεις μας χρησιμοποιούνται
για τη σύνθεση της εικαστικής
γλώσσας και τη μεταφορά
διαφορετικών εντυπώσεων.

Οι υφές έχουν σκοπό να
προσφέρουν μεγαλύτερο
ρεαλισμό στο έργο και να
ξυπνήσουν διαφορετικές
αισθήσεις. Η υφή σας επιτρέπει
να δώσετε σχήμα και όγκο στον
καμβά, το χαρτί ή οποιοδήποτε
άλλο υλικό.

Κυρίως στη ζωγραφική, καθώς και στο σχέδιο και τη χαρακτική, συνηθίζεται να χρησιμοποιούνται διαφορετικές τεχνικές για τη δημιουργία κάθε είδους υφής. Αυτό μπορεί να γίνει από την επιλογή καμβάδων (πιο τραχύ ή πιο απαλό), τις πινελιές ή τη χρήση υλικών όπως γύψο ή λαδομπογιές.

Επιπλέον, η υφή χρησιμοποιείται για να δώσει συγκεκριμένα χαρακτηριστικά στο έργο. Κάποιοι από αυτούς είναι:

Εκφραστικότητα : η υφή χρησιμοποιείται κυρίως για να δώσει μεγαλύτερη εκφραστικότητα στο έργο και σε πολλές περιπτώσεις για να προκαλέσει συναισθηματικές αντιδράσεις στα άτομα που το βλέπουν ή έρχονται σε επαφή μαζί του.

Τρισδιάστατη : Η υφή σάς επιτρέπει να δώσετε τρισδιάστατο εφέ σε έργα που είναι δισδιάστατα από τη φύση τους, όπως η ζωγραφική ή το σχέδιο. Είναι επίσης σύνηθες να βρίσκουμε τη χρήση υφών στη γλυπτική ή την κεραμική, μέσω υλικών όπως ο πηλός, το ξύλο ή τα μέταλλα και ορισμένες τεχνικές μοντελοποίησης ή χαρακτηριστικής.

Αντίθεση : Η αίσθηση της υφής μπορεί επίσης να επιτευχθεί μέσω του χειρισμού του φωτός και των γωνιών, όπως συμβαίνει με τη φωτογραφία, δημιουργώντας διαφορετικές οπτικές αντιθέσεις.

Στη ζωγραφική, η υφή των αντικειμένων μπορεί να υπονοείται, ώστε να την αντιληφθούμε με την όραση (Εικ.6).

Όμως, ένας πίνακας ζωγραφικής έχει και την πραγματική υφή της επιφάνειάς του, η οποία διαφοροποιείται με το πλάσιμο των χρωμάτων (Εικ.7).

6. Χολμπάιν, «Ο κύριος Τόμας Μορ», 1527.

Ο Χολμπάιν απέδωσε τις υφές, ώστε η κουρτίνα, η γούνα, το βελούδο, το κόσμημα αλλά και το δέρμα της φιγούρας στο πρόσωπο και τα χέρια να φαίνονται σαν αληθινά.

7. Ρέμπραντ, «Αυτοπροσωπογραφία», 1663 (Μπαρόκ*).

Ο Ρέμπραντ στα πιο φωτεινά μέρη του έργου εναποθέτει επάνω στον καμβά με πινελιές παχύ στρώμα χρώματος (ιμπάστο - πάστα), ενώ στα σκιερά λεπτό.

Οι μοντέρνοι ζωγράφοι χρησιμοποιούν συχνά μαζί με τα χρώματα διάφορα άλλα υλικά, όπως χώμα, άμμο ή κερί και δημιουργούν υφές που στην εικαστική γλώσσα ονομάζονται **μαπιέρες**.

8. Ερνστ*, «Τα μάτια της σιωπής», 1944.

Ο Μαξ Ερνστ (ζωγράφος του Σουρεαλισμού*) χρησιμοποιεί τις υφές διαφόρων επιφανειών και με την τεχνική του ντεκαλάζ, τις μεταφέρει επάνω στην επιφάνεια του πίνακα. Απλώνει πρώτα χρώμα επάνω σε μια επιφάνεια με τραχιά υφή, έπειτα πιέζει το μουςσμά επάνω, ώστε να κολλήσει το χρώμα σε αυτόν και τον αποκολλά. Στη συνέχεια ζωγραφίζει με το πινέλο και ολοκληρώνει το έργο.

1.2. Τεχνικές για ματιέρες

Όπως βλέπουμε στα παρακάτω μαθητικά έργα, μπορούμε να δημιουργήσουμε ματιέρες με διάφορους τρόπους:

α. Ζωγραφίζουμε με αραιωμένες τέμπρες επάνω σε νωτισμένο χαρτί και κάνουμε στάμπες από τσαλακωμένο χαρτί, πανί ή σφουγγάρι.

Οι ζωγράφοι στο τέλος του 19ου και στις αρχές του 20ού αιώνα εμπλούτισαν τις νοητές ιδέες με νέα θεματικά στοιχεία και χρησιμοποίησαν το χρώμα και την υφή για να οργανώσουν τη σύνθεση και να εκφράσουν το θέμα τους.

Παρατηρώντας τα έργα να απαντήσετε:

- α. Ποια είναι τα καινούρια θεματικά στοιχεία σε κάθε ένα;
- β. Πώς αποδίδεται η υφή;

14. Βίκτορ Γκαυ, «Ζευγάρι με όμπρελ», 1887.

16. Πικάσο, «Πορτρέτο ενός παιδιού με κόκκινα καρπούζια», 1912.

15. Μονέ, «Χρυσόφραστο», 1912.

1.3. Η νεκρή φύση

Η νεκρή φύση αποτελεί μια θεματική ενότητα της ζωγραφικής που απεικονίζει συνθέσεις με διάφορα αντικείμενα, όπως καλάθια με φρούτα, βάζα με λουλούδια, μουσικά όργανα κτλ. Παλαιότερα, όλα αυτά εμφανίζονταν συμπληρωματικά σε έργα με άλλο θέμα. Από το 16ο αιώνα οι ζωγράφοι ασχολήθηκαν αποκλειστικά με τα καθημερινά αυτά αντικείμενα, τα οποία απέδωσαν ρεαλιστικά, αναδεικνύοντας την υφή, τον όγκο τους αλλά και τη σημασία που είχαν στη ζωή των ανθρώπων.

11. Κοραβάτζιο, «Καλάθι με φρούτα», 1590. Το έργο θεωρείται η πρώτη σύνθεση με αποκλειστικό θέμα τη νεκρή φύση.

12. Σαρντέν, «Νεκρή φύση με πίπα», 1779. Λιπή απόδοση των καθημερινών αντικαμένων σε χώρο με ιδιαίτερο φωτισμό.

13. Στένβαϊκ, Αλληγορία των ματαιοτήτων της ανθρώπινης ζωής», 1650.

Τα αντικείμενα είναι συμβολικά, π.χ. η νεκροκεφαλή αναφέρεται στο θάνατο, τα βιβλία στη γνώση, το δοχείο του κρασιού στις απολαύσεις της ζωής.

ΤΕΛΟΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ

ΚΑΛΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΣΥΝΕΧΕΙΑ